

**STICHTING
MAELWAE VAN LYMBORCH**

&

**STICHTING GEBROEDERS VAN
LYMBORCH HUIS**

Inhoudelijk jaarverslag 2022

Afbeelding voorpagina:

Gebroeders van Lymborch, *Gebed voor de reizigers, de hertog op reis, Belles Heures de Duc de Berry*, 1405-1409, tempera, goud en inkt op perkament. New York, Metropolitan Museum of Art, The Cloisters Collection, 1954 (54.1.1), fol. 223v.

Inhoudelijk jaarverslag 2022

Stichting Maelwael Van Lymborch & Stichting Gebroeders van Lymborch Huis
Bezoekadres: Burchtstraat 63, Nijmegen
Secretariaat: Molenveldlaan 14-140, atelier 144, Nijmegen

Postbus 1180
6501 BD Nijmegen

T: 06 - 33 00 51 75 (directeur)
E: secretariaat@gebroedersvanlymborch.nl
W: www.gebroedersvanlymborch.nl

Inhoudsopgave

Missie.....	6	<i>Overzicht van activiteiten in en vanuit het Gebroeders van Lymborch Huis.....</i>	<i>14</i>
Visie	6	<i>Gebroeders van Lymborch Festival.....</i>	<i>19</i>
Strategie.....	6	Festival ‘nieuwe stijl’	19
Bestuurssamenstelling	7	Gebroeders Van Lymborch Festival 2022	20
Werkorganisatie.....	7	GvLjr Scholendag	20
Kledingbeheer en ateliers	8	Middeleeuwse ambachtenmarkt.....	22
Sponsoring en ‘t Geselschap.....	9	Tableaux vivants.....	23
<i>Gebroeders van Lymborch Huis</i>	<i>12</i>	Theatrale wandelingen.....	24
.....	12	Beeldimpressie Gebroeders Van Lymborch Festival 2022.....	25
Algemeen	12	<i>Financiën 2022</i>	<i>29</i>
Effect corona.....	13		

Voorwoord

Het voorwoord bij het jaarverslag 2022 van de stichting Maelwael van Lymborch en stichting Gebroeders van Lymborch Huis kan niet anders beginnen dan met het onderstaande bericht dat in oktober 2022 in alle media verscheen:

“

BAANBREKENDE RESULTATEN: TOPSTUK IN LOUVRE VAN JOHAN MAELWAEEL

”

Op een prominente plaats in het Louvre hangt een groot schilderij dat definitief wordt toegeschreven aan de Nijmeegse schilder Johan Maelwael. Susie Nash, gerenommeerd kunsthistoricus van het Courtauld Institute in Londen, heeft op basis van nauwkeurig bronnenonderzoek een aantal overtuigende bewijzen gevonden, waardoor zij concludeert dat Johan Maelwael de schilder is van *De drievuldigheid met laatste communie en marteling van St Denis*. St Denis is de patroonheilige van het Franse koningshuis en daarmee van Frankrijk. Johan Maelwael was geboren in Nijmegen, werd hofschilder van Filips de Stoute en de bestbetaalde kunstenaar van zijn tijd. In maart 1398 kreeg hij vijf panelen hout, die hij in opdracht van de Bourgondische hertog moest beschilderen. Het Louvre heeft het paneel opgehangen in de zaal die toegang biedt aan de Vlaamse- en de Franse Primitieven. Daarmee stelt het Parijse museum dat Maelwael aan het begin staat van de zowel de Zuid- en Noord-Nederlandse kunst als de Franse.

Voor alle mensen: vrijwilligers, (vrijwillige) bestuursleden, donateurs, leden van het Geselschap, (oud) raadsleden en (oud) wethouders en warme belangstellenden, is dit baanbrekende nieuws het cadeau dat past bij al die jaren van inzet voor de gebroeders Van Lymborch en hun oom Johan Maelwael. Het nieuws voelt alsof we een nieuwe mijlpaal bereikt hebben. Van hieruit kunnen er weer nieuwe stappen gezet worden. Overigens bleek bij deze gebeurtenis dat de gebroeders en hun oom niet van de stichting Maelwael van Lymborch zijn maar van alle Nijmegenaren die hen een warm hart toedragen.

In 2022 hebben we met blijdschap afscheid genomen van de beperkingen van de corona periode. Het Huis mocht weer open, maar liefst 5 dagen in de week, de vrijwilligers keerden terug, de passie van bezoekers maakte ons trots, en – geen onbelangrijke bijkomstigheid – de kassa rinkelde weer. Zeker in de zomerperiode van 2022 leek het wel of de bezoekers van heinde en verre kwamen: uit de VS, Japen, en de landen van Europa. Begin augustus kon ook ons festival weer plaatsvinden. Liefst 6000 bezoekers vonden de weg naar de festivallocatie. Drie dagen lang waren de media druk met allerhande nieuws over het festival en de scholendag. Een succes.

In mei van het jaar trad het nieuwe college van B&W van Nijmegen aan met voor onze stichting een nieuwe wethouder; Tobias van Elferen. Onderdeel van het programma van het nieuwe college was,

voor het eerst in de geschiedenis van de oudste stad van Nederland, een erfgoed subsidie regeling.
Een juiste stap, wellicht wat laat...

Eind van het jaar defungeerde Rosalie Thomassen als directeur van de stichting en trad Lieke Kamphuis aan. Wij danken Rosalie voor bijna 4 jaren van niet aflatende inzet. Gelukkig blijft Rosalie betrokken bij de stichting.

Dan nog nieuws van de bestuurstafel; in 2022 heeft het Bestuur besloten een portefeuillestructuur in te voeren waarbij de bestuursleden niet alleen een taakstelling krijgen dus in feite meewerkend zijn geworden, maar ook per portefeuille een aantal bevlogen vrijwilligers aansturen die meehelpen de taakstelling te realiseren. De uitrol van dit model heeft plaatsgevonden in het voorjaar van 2023.

Verder heeft het Bestuur besloten tot jongerenbeleid om de stichting te verjongen. Dit overigens zonder de bestaande vrijwilligers uit het oog te verliezen. De resultaten van dit beleid zijn begin 2023 zichtbaar geworden.

Namens Bestuur en Directie, Wim Muilenburg, Nijmegen, 10 juli 2023.

Bestuur & Organisatie

Missie

Stichting Maelwael Van Lymborch en stichting Gebroeders van Lymborch Huis geven meer bekendheid aan het leven en werk van het beroemde Nijmeegse kunstenaarsgeslacht Maelwael Van Lymborch. De stichting grijpt deze verborgen geschiedenis aan om aandacht te genereren voor de periode rond 1400 waarin de gebroeders Van Lymborch leefden en voor de culturele bloeitijd die Nijmegen en Gelre toen doormaakten.

Wij vertellen – met wetenschappelijke onderbouwing – mensen in het hedendaagse over het ontstaan van de Nederlandse schilderkunst in middeleeuws Nijmegen en de cruciale rol die de Maelwael Van Lymborchs daarin vervulden. Wij inspireren een breed publiek met het spannende levensverhaal, de ambachten, de kunst en de leefwereld van de Maelwael Van Lymborchs. Daarmee dragen wij bij aan de profilering van onze stad en diens rijke geschiedenis. Met Museum Gebroeders van Lymborch Huis in de Burchtstraat versterken we het culturele aanbod in en de diversiteit van de binnenstad. Wij inspireren jongeren om hun talenten te benutten.

Visie

Door toegenomen bekendheid willen wij ook de waardering voor de werk van de Maelwael Van Lymborchs laten groeien. Simpelweg omdat het werk van grote cultuurhistorische en artistieke waarde is. Maar ook om het tot inspiratiebron te laten zijn voor een zo breed mogelijk publiek vanuit de universele aantrekkingskracht van hun werken. Het tijdperk waarin zij leefden en dat zij uitbeeldden leent zich om parallellen te trekken naar het hedendaagse, zodat we deze kunnen gebruiken als basis voor verhalen en lessen in het nu.

Wij merken dat niet alleen de doorgewinterde kunsthistorieliefhebber zich aangetrokken voelt tot de Maelwael Van Lymborchs. We willen daarom nadrukkelijk ook toegankelijk en uitnodigend zijn voor doelgroepen die minder snel met kunst(geschiedenis) in aanraking komen. Daarom zijn we zowel museum als 'winkel' en verenigen veel van onze activiteiten een hoge vermaaksfactor met een sterk educatief gehalte. In navolging van de hoge kwaliteit van het werk van de Maelwael Van Lymborchs, vinden wij het belangrijk dat wij onszelf professioneel presenteren en hun artistieke als inspiratiebron nemen in onze activiteiten.

Strategie

Om onze doelstellingen te bereiken richtten de stichtingen zich in het jaar 2022 op twee kerntaken:

- ❖ Het Gebroeders van Lymborch Huis waar jaarrond bezoekers ontvangen worden, en gedurende het hele jaar een cultureel, educatie en wetenschappelijk programma uitgevoerd wordt.
- ❖ Het Gebroeders van Lymborch Festival waar doelgroepen die niet gemakkelijk een museum bezoeken zich op een toegankelijke manier kunnen onderdompelen in deze belangrijke Nijmeegse (kunst)historie.

Door in onze strategie te richten op deze twee kerntaken hebben we beoogd een zo divers en breed mogelijk publiek deelgenoot te kunnen maken van deze belangrijke Nijmeegse (kunst)historie, waardoor het draagvlak van de stichtingen vergroot kan worden. Daarnaast hebben we in het Gebroeders van Lymborch Huis ingezet op het vergroten van de eigen inkomsten om zo de stabiliteit van de stichtingen te doen vergroten. Tevens is bewust ingezet op verbinding in de stad en

samenwerking met (lokale) partners, dit zal verder toegelicht worden onder *Partners*.

Bestuurssamenstelling

<i>Bestuurssamenstelling ultimo 2022</i>	
Wim Muilenburg	Voorzitter
<i>Vacature</i>	Secretaris
Hans Danner	Penningmeester
Henk van der Zand	Bestuurder
Frans Laarakker	Bestuurder

In het jaar 2022 zijn er twee wisselingen geweest in de bestuurssamenstelling. Ben Verfürden (algemeen bestuurslid) en Arthur Versteegen (Secretaris) zijn beiden gestopt als bestuurslid. De functie van secretaris is daardoor nu vacant. Alle bestuursleden werken onbezoldigd. De bestuursleden hebben bevestigd dat hun andere activiteiten niet strijdig zijn, en geen belangenverstrengeling opleveren met hun bestuurstaken.

Werkorganisatie

De werkorganisatie bestaat uit vrijwilligers die voor hun werkzaamheden een vrijwilligersvergoeding ontvangen. De zakelijk leider en de conservator ontvangen een financiële vergoeding.

- ❖ Zakelijk leider (0,4 fte) (bezoldigd): Rosalie Thomassen
- ❖ Conservator (0,4 fte) (bezoldigd): Peter van der Heijden
- ❖ Medewerker secretariaat (vrijwilligersfunctie): Hetty Schipperheijn
- ❖ Medewerker administratie (vrijwilligersfunctie): Martin Schipperheijn
- ❖ Medewerker marketing & communicatie (vrijwilligersfunctie): Darinka Thijs
- ❖ Medewerker kledingatelier (vrijwilligersfunctie): Marijke Spaan
- ❖ Medewerker technische zaken en automatisering (vrijwilligersfunctie): Joris van den Berg
- ❖ Werkgroep Winkel & Merchandise (4 vrijwilligersfuncties): Theo van Rossem, Renaud Milis, Henny van den Bogaard, Rikst van Ekeren

Daarnaast leunt de organisatie op een vaste poule van structureel inzetbare vrijwilligers:

- ❖ Gastvrouwen/-heren en gidsen voor het Gebroeders van Lymborch Huis
- ❖ Merchandise beheer en webshoplogistiek
- ❖ Educatiebegeleiding en 'museumdocenten' (deels bezoldigd)
- ❖ Ondersteuning kledingatelier
- ❖ Coördinatie re-enactors

De zakelijk leider werd bijgestaan door een bezoldigd operationeel leider en programmeur voor de organisatie van het Gebroeders van Lymborch Festival.

De vaste werkorganisatie werd verder waar nodig hoofdzakelijk aangevuld met een flexibele schil van vrijwilligers en stagiaires. In totaal bestaat ons vrijwilligersbestand uit circa 120 personen.

In heel 2022 werd de functie van zakelijk leider ingevuld door Rosalie Thomassen. De functie van conservator en huismeester werd heel 2022 ingevuld door Peter van der Heijden. Samen vullen zij minimaal 0,8 fte in. Beide zijn verantwoordelijk voor alle voorkomende directe (publieksactiviteiten, educatie en huisopenstelling) en indirecte taken (administratie, relatiebeheer, P&O, marketing etc.).

Kledingbeheer en ateliers

Sinds 2014 verzorgt Marijke Spaan het beheer van onze omvangrijke kledingcollectie, waarbij is gestreefd naar het zo nauwkeurig mogelijk uitbeelden van middeleeuwse kledij en in het bijzonder van kleding die wordt uitgebeeld op de miniaturen van de Gebroeders van Lymborch. Zij bouwde de eigen kledinglijn in samenwerking met het atelier verder uit. De kledingcollectie bestaat inmiddels uit honderden kledingstukken, variërend van kostbare pronkstukken (kostuums voor de hoge adel) tot kleding voor boeren en burgers die ingezet worden voor re-enactment en educatiedoeleinden.

Sinds eind 2019 huren wij een kledingatelier en -opslag in de Krayenhoff Kazerne aan de Molenveldlaan (Limos). Zowel *De Nijmeegse Cotardie* als kledingatelier *'Très Riches Heures'* zijn actief voor de stichting.

De kleding wordt ingezet tijdens ons eigen Gebroeders van Lymborch festival, maar is ook zichtbaar geweest op andere plekken. Zo zijn vanaf 19 november 2022 een aantal kledingstukken te zien geweest tijdens de tentoonstelling *Wijvenwereld* in Museum Kasteel Wijchen.

Opbouw van de tentoonstelling Wijvenwereld in Museum Kasteel Wijchen. Een mannequin wordt aangekleed in een van de kostuums uit het augustusblad. Foto: Eveline van Elk

Sponsoring en 't Geselschap

De stichtingen hebben in de loop der jaren een waardevol relatienetwerk opgebouwd waarop regelmatig een beroep wordt gedaan. Zij steunen ons met donaties of door diensten, materialen en bruiklenen gratis of tegen een sterk gereduceerd tarief te leveren. Dankzij dit netwerk werden ook de klappen van de coronacrisis en het teruglopen van meerjarige subsidie van de gemeente Nijmegen grotendeels opgevangen. Wij ontvingen in 2022 een aantal gulle gaven van particulieren. Naast financiële bijdragen ontvingen we ook steun op andere manieren. Zo stelde advocatenkantoor Poelmann van den Broek kosteloos haar ruimtes ter beschikking voor de

cursus 'Leer mij de Maelwael Van Lymborchs kennen'.

Wij beschikken over een vaste 'fan base' verenigd in het Geselschap. Circa 135 personen zijn hier lid van en betalen jaarlijks een vaste donatie. Zij staan tevens op verzoek de organisatie met raad en daad bij en/of verstrekken extra donaties als de omstandigheden daarom vragen.

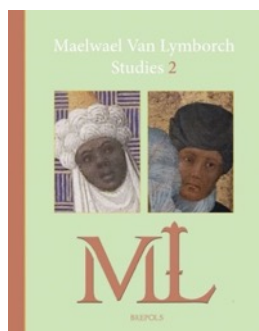
Bij de brand in 2019 is via crowdfunding een brandfonds opgericht. In 2022 zijn uit dit brandfonds investeringen gedaan t.b.v. het kunnen continueren van het Gebroeders van Lymborch Festival en het investeren in rekwisieten en kledij.

Partners

Bij de realisatie van het Huis en onze activiteiten werken wij samen met diverse partners. Wij lichten er een aantal uit:

Maelwael Van Lymborch Studies

De stichting wil de kennis over het kunstenaarsgeslacht Maelwael Van Lymborch bevorderen, onder andere door de jongste resultaten van onderzoek vanuit Nijmegen wereldwijd te verspreiden via oude en nieuwe media, film, games en via fysieke presentaties (musea). Waar mogelijk wil de stichting ook wetenschappelijk onderzoek bevorderen. Dit doen wij door de sinds 2018 autonome Stichting Maelwael Van Lymborch Studies te ondersteunen. De verrichtingen van deze zusterstichting zijn voor ons van groot belang om ons internationaal op de kaart te zetten en

om onze presentatie en educatie accuraat, actueel en relevant te maken en houden. De activiteiten van deze externe organisatie voeden ons met inspiratie voor nieuwe activiteiten en ondersteuning bij het

ontwikkelen tentoonstellingen, zoals de tentoonstelling 'Mythische Monsters'.

Mythische Monsters
FANTASIEVOLLE CREATUREN
in verlichte Middeleeuwse handschriften

Daarnaast heeft de stichting Maelwael Van Lymborch Studies in 2022 het tweede deel uit de wetenschappelijke reeks Maelwael Van Lymborch Studies uitgegeven en gepresenteerd. In deze studies zijn een aantal nieuwe ontdekkingen gepresenteerd. Een van die ontdekkingen gaat over de zogenaamde *Meester B. van de Belles Heures* die een centrale rol zal spelen in een expositie die in 2023 in het Gebroeders van Lymborch Huis te zien zal zijn.

Museum Het Valkhof

De Stichting Maelwael Van Lymborch werkt al jaren nauw samen met Museum Het Valkhof. Zij hebben de totstandkoming van het Gebroeders van Lymborch Huis gesteund met het in bruikleen geven van kostbare facsimiles (*Belles Heures* en *Tres Riches Heures*) en diverse replica's en prints van werken van de familie Maelwael Van Lymborch. In 2022 leverde het museum ook een bijdrage aan de GvLjr scholendag en het Gebroeders Van Lymborch Festival.

Erfgoedpartners

De ontwikkeling van het Valkhofkwartier beschouwen wij als een kansrijke ontwikkeling voor een hechtere samenwerking op het gebied van programmering en promotie. Met de Bastei, Huis van de Nijmeegse Geschiedenis, Stevenskerk en het Gilde organiseerden we bijvoorbeeld de Nacht Van Dürer. Daarom is er regelmatig onderling contact om kansen te verkennen en te

benutten. Ook is onze stichting al jarenlang (bestuurs)lid van het CPRN en benut het dit platform om samenwerkingen te smeden met cultuurhistorische partners. Zo zijn wij ook ieder jaar actief bij 024Geschiedenis d.m.v. lezingen, openstellingen, ambachtsateliers en een actieve bijdrage aan de populaire 025Geschiedenisquiz.

Museum Kasteel Wijchen

In 2022-2023 heeft Museum Kasteel Wijchen i.s.m. het Gebroeders van Lymborch Huis de tentoonstelling Wijvenwereld gepresenteerd. In deze tentoonstelling staat de vrouw in de middeleeuwen centraal. In de tentoonstelling waren kostuums te zien van de stichting Maelwael Van Lymborch. Daarnaast hebben we gezamenlijke activiteiten ontwikkeld, rondleidingen in het Gebroeders van Lymborch Huis voor bezoekers van de tentoonstelling, lezingen, kalligrafie workshops, etc.

Ook konden bezoekers van het Gebroeders van Lymborch Huis een kortingskaart krijgen voor de tentoonstelling in Wijchen, en kregen bezoekers in Wijchen een kaart waarmee zij een presentje konden ophalen in het Gebroeders van Lymborch Huis. De tentoonstelling liep ontzettend goed en heeft voor beide partijen een hoop aandacht gegenereerd.

Erfgoed Gelderland

Onze stichting is aangesloten bij dit platform. Erfgoed Gelderland ondersteunt ons o.a. bij de totstandkoming van nieuw educatieaanbod voor primair onderwijs, met steun van het Cultuur Participatiefonds, en dient voor ons als waardevol kennis- en netwerkplatform.

Gebroeders van Lymborch Huis

Algemeen

Onder Burchtstraat 63/65 zijn de originele 14e eeuwse kelders nog aanwezig, die tastbaar herinneren aan leven en werk van Nijmegens befaamdste kunstenaars. Dat wij deze sinds 25 augustus 2019 kunnen openstellen is voor ons van grote waarde en voor de stad is het een ongekend geluk dat deze authentieke plek de scherpe tand des tijds heeft overleefd en dat we daar nu iets bijzonders kunnen ontwikkelen. Het Gebroeders van Lymborch Huis aan de Burchtstraat draagt bij aan de zichtbaarheid van de verborgen middeleeuwse geschiedenis van de stad met een verhaal van wereldallure. Het is een *stepping stone* en verbindingsschakel tussen de Stevenskerk/Grote Markt en het Valkhofkwartier. Een nieuwe hub voor activiteiten die de verbinding slaat tussen de middeleeuwse werken en de betekenis daarvan als inspiratiebron voor hedendaagse activiteiten.

Na een opstart in het laatste kwartaal in 2019 ging het Gebroeders van Lymborch Huis in 2020 zijn eerste volle jaar in, waarin wij beoogden flink kwartier te maken. Met een veelbelovend maar door de extra energie die een opstart vergt, ook een kwetsbaar eerste jaar voor de boeg werd de stichting al direct geconfronteerd met de coronapandemie en een jaar vol beperkingen in mogelijkheden en bezoekerscapaciteit, lockdowns, zorgen om de veiligheid van onze bezoekers en onze vrijwilligers.

We begonnen 2022 nog met een lockdown ten gevolge van de corona pandemie. Vanaf de lente konden wij echter ons museumhuis eindelijk echt openstellen, en kregen we de kans om het prachtige verhaal van de familie Maelwael Van Lymborch met steeds grotere aantallen bezoekers te delen. Dit leidde ertoe dat we zo'n 1850 bezoekers hebben rondgeleid door het Huis en de kelders, en ruim 5000 nieuwsgierige bezoekers mochten ontvangen in onze winkel. Dat is een stijging van 100% t.o.v. 2021 waarin we 895 bezoekers hebben rondgeleid en 2500 mensen in de winkel hebben ontvangen.

Effect corona

Vanaf februari 2020 is het effect van corona op onze bezoekers en omzetcijfers merkbaar. Ook in 2021 en begin 2022 werden wij geconfronteerd met meerdere volledige of halve lockdowns. Een lastige uitgangspositie voor een nieuw te starten erfgoedhuis/museum. De stichtingen en vrijwilligers lieten zich er niet door ontmoedigen. Dat maakte dat we, hoewel we 2022 begonnen in een lockdown, toch een stevigere fundering hadden neergezet van waaruit er gebouwd kon worden toen Nederland weer openging. Er was in de periode voorafgaand aan de heropening stevig

ingezet op de winkelfunctie en er stond een kernteam van vrijwilligers die zich inzette om inrichting, merchandise en presentatie te verbeteren. In de coronajaren hebben onze vrijwilligers zich ook ingespannen om meer zichtbaar te zijn op straat. Bij drukke winkeldagen werden middeleeuwse stadswachten bij de entree gepositioneerd, een mooie blikvanger die de bezoekers een impuls gaven. Dit maakte dat we ondanks de vele sluitingen bekendheid hebben opgebouwd in de stad, die leidde tot een redelijke toestroom van bezoekers toen we weer van het slot gingen.

Overzicht van activiteiten in en vanuit het Gebroeders van Lymborch Huis

In het Gebroeders van Lymborch Huis staat de combinatie van vermaak met educatie in de breedste zin van het woord centraal. Het is een plek om je te verwonderen aan eeuwenoude kunst, een plaats waar je je kunt laten inspireren door het spannende verhaal van drie Nijmeegse broertjes die een bliksemcarrière maakten in Frankrijk, en een hub voor kennis over middeleeuwse kunst en middeleeuws Nijmegen. Daarbij richten we ons enerzijds op individuele bezoekers en anderzijds op groepsbezoeken. Een groot deel van die groepsbezoeken zijn schoolklassen, die we door middelen van speciale programma's die aansluiten op het curriculum van scholen.

Dat doen we op diverse manieren. Hieronder een kleine greep uit de activiteiten die in 2022 in en vanuit ons museumhuis zijn georganiseerd.

Ridders van Gelre uitzendingen

Ook in 2022 hadden we weer geregeld contact met de Ridders van Gelre. In hun uitzending van 7 november was te zien dat ze tijdens een zoektocht naar de mooiste kunstschaten van Gelre voor een tijdelijke tentoonstelling over de geschiedenis van Gelre in gesprek raakten met Johan Maelwael, vertolkt door onze conservator Peter van der Heijden.

Nieuwe presentatie in de middeleeuwse kelders: *Het martelaarschap van Saint Denis*

Dankzij nieuwe ontwikkelingen in het wetenschappelijk onderzoek, gepubliceerd in de Maelwael Van Lymborch Studies deel II, kunnen we met zekerheid stellen dat het enorme paneel van het *Martelaarschap van Saint Denis* van de hand van Johan Maelwael, de oom van de Gebroeders van Lymborch, is. Dankzij Museum Het Valkhof – dat ons een replica van het paneel ter beschikking stelde – is dit werk nu te zien in de middeleeuwse kelders van het woonhuis van zijn familie!

Ontvangst diverse schoolklassen

We ontvingen in 2022 regelmatig schoolklassen in het Gebroeders van Lymborch Huis. De leerlingen worden ondergedompeld in het verhaal van hun stadsgenoten van 600 jaar geleden. Ook krijgen ze de kans om zelf te schilderen zoals de Gebroeders van Lymborch. Alleen in plaats van Parijs, krijgen we dan prachtige plaatjes van Nijmegen te zien! De bezoeken aan het Gebroeders van Lymborch Huis worden gecombineerd met lessen in de klas, zodat leerlingen de gelegenheid hebben om echt de stof in te duiken en meer te leren over deze kunstenaarsfamilie.

Grondfest

Het Gebroeders van Lymborch Huis deed mee aan GrondFest, het festival van de democratie, op 30 september en 1 oktober met iedere dag 2 minicolleges met als thema Van God los. Het verhaal van de Gebroeders gekoppeld aan de

veranderende machtsverhoudingen in de late middeleeuwen waarbij met name de stedelijke burgerij meer invloed krijgt op het bestuur. Nijmeegse (kunst)geschiedenis laat een verandering zien in het wereldbeeld.

Het gevoel van de Vierdaagse

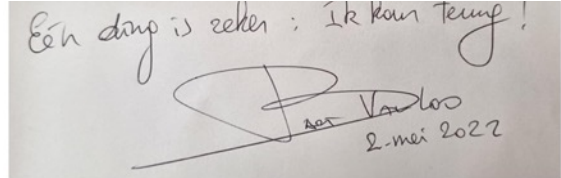
Op 21 juli was het Gebroeders van Lymborch Huis te zien bij *Het gevoel van de Vierdaagse* op NPO 1. Oud-Nijmegenaar Fons de Poel kwam langs met zijn cameraploeg om een stukje Nijmeegse geschiedenis te ontdekken. Hij was diep onder de indruk van onze 14e-eeuwse kelder en het verhaal van de Nijmeegse gebroeders Van Lymborch.

Bart van Loo

We kregen ook bezoek van Bart van Loo, auteur van de bestseller *De Bourgondiërs*. Bart is gegrepen door het verhaal van de familie Maelwael van Lymborch en is een aantal keer op bezoek geweest in het Gebroeders van

Lymborch Huis om meer over hen te weten te komen. Ondertussen is hij druk bezig met het schrijven aan zijn volgende boek, en daarin valt straks veel meer te lezen over deze Nijmeegse kunstenaarsfamilie... Het proefhoofdstuk wordt nu door ons meegelezen.

Tentoonstelling *In Eindeloze reproductie*

Op 2 oktober opende de tentoonstelling *In Eindeloze reproductie*.

Het werk van de Gebroeders van Lymborch heeft zich het grootste deel van zijn ruim 600 jaar lange bestaan afgespeeld in het duister. Het was niet bestemd voor onze ogen. Het was gemaakt voor het persoonlijke genot van

hertogen en prinses. Halverwege de 20e eeuw komt daar plots verandering in. Door de snelle innovaties in fotografie en reproductietechniek wordt hun kunst voor het grote publiek toegankelijk.

De expositie in het Gebroeders van Lymborch Huis toonde een aantal bijzondere reproducties. De eerste zwart/wit heliogravures uit 1884 in de *Gazette des Beaux-arts*, de eerste kleurendruk in de uitgaves van Paul Durrieu (1904), *Verve* magazine (1940) en het Amerikaanse *Life* magazine (1948), met de keurig weggeretoucheerde genitaliën in het kalenderblad van de maand februari. Daarnaast tal van curiosa: postzegels uit Ierland en Paraguay, een wandklok uit Duitsland en een persoonlijke kerstgroet van Kuifje door Hergé.

In eindeloze reproductie

Hoe de Nijmeegse Gebroeders van Lymborch ons beeld van de middeleeuwen bepalen

Tentoonstelling *Mythische Monsters*

Tijdens de tentoonstelling *Mythische Monsters* maakten we in het Gebroeders van Lymborch Huis kennis met monsterlijke creaties uit de middeleeuwen. Tussen de bladen van middeleeuwse boeken vinden we een wereld vol fantasie, waar niet alleen het alledaagse, maar ook het bijzondere zijn plek heeft. Onder de opmerkelijke schepsels die deze handschriften bevolken hebben de monsters een aparte plaats. Het woord 'monster' komt van het Latijnse monstrum, wat 'iets waarvoor men moet oppassen' betekent. Voor de middeleeuwse mens vormden monsters en fabeldieren dan ook een concrete waarschuwing. Het was een leuke tijdelijke expo met eeuwenoude miniatures.

Groepsontvangsten

We hebben in 2022 naast de individuele bezoekers, ook flink ingezet op groepsontvangsten. In het Gebroeders van Lymborch Huis kun je het leerzame met het aangename verenigen. Onder het genot van een hapje en een drankje nemen onze rondleiders en gastvrouwen en -heren bezoekers mee in het middeleeuwse verhaal van deze geweldige kunstenaars.

Festival Ongekend

Het Gebroeders van Lymborch Huis was deelnemer in het festival Ongekend. Ongekend vertelt de verhalen die we nog niet kenden. Omdat ze verzwegen zijn, omdat ze de geschiedenisboeken niet haalden, omdat ze

niet in de historische canon pasten of omdat we ze niet (ge)zien (hebben). Soms zijn het prachtige voetnoten bij een grote geschiedenis. Soms zijn het juist deze ongekende verhalen die de loop van de geschiedenis bepaald hebben.

Tien Nijmeegse erfgoedlocaties werden in de zomer bezocht door verschillende kunstenaars. Muzikanten, schrijvers, documentairemakers, dichters, onderzoekers. Zij vertellen op hun eigen wijze - en dus ook met verschillende middelen - de ongekende verhalen, gestuurd door een onderzoeksvraag vanuit de betreffende locaties. De eindproducten werden rondom de Maand van de Geschiedenis in oktober 2022 onthuld. Alleen het Gebroeders van Lymborch Huis moet nog even wachten... Thomas van Luyn is nog hard aan het werk en zal zijn product in oktober 2023 onthullen!

Doorlopende activiteiten / presentatie – hele jaar

- ❖ Maandelijks nieuwsbrief naar ongeveer 800 abonnees met iedere maand 1 of 2 verdiepende artikelen over de afbeeldingen van de Maelwaels Van Lymborchs en de thema's die zij aanstippen.
- ❖ Verversen of aanvullen van de permanente presentatie; door de uitvergrotingen uit Belles Heures en Très Riches Heures voortdurend te wisselen, passend bij het maandthema of het seizoen; door deuren en wanden te voorzien van zeer grote afbeeldingen, zoals de afbeelding van de Hel en de Anatomische Mens.
- ❖ Het toevoegen van nieuwe films in onze filmcarousel in het Huis en op YouTube.
- ❖ Omslaan van de bladen uit de twee facsimiles in de vitrines.
- ❖ Social media; we zijn actief op Facebook, Instagram, Twitter, YouTube en LinkedIn...
- ❖ Het aanvullen van ons merchandiseaanbod met ambachtelijke producten en verdiepende literatuur.

Ontvangst & rondleidingen door onze bevlogen vrijwilligers

Jaarrond, vijf dagen in de week, staan onze gastvrouwen, -heren, en rondleider klaar om bezoekers te ontvangen in het Gebroeders van Lymborch Huis.

“Ik raakte zo in de ban van het verhaal...”

Dat is de grootste kracht van ons museumhuis, de vrijwilligers die elke bezoeker even hartelijk ontvangen en met een enorme bevlogenheid en enthousiasme meenemen in het verhaal en de leefwereld van de familie Maelwael Van Lymborch. Dat zijn gasten die overal vandaan komen.

“Leuke persoonlijke ontvangst met veel uitleg en zeer kundige gidsen”

Uiteraard uit Nijmegen, maar ook uit de rest van Nederland, uit Amerika, Brazilië, Israël, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en nog veel meer. Dat zijn soms jonge bezoekers, soms oudere bezoekers. Mensen die al helemaal verknocht zijn aan de prachtige kunst van de Gebroeders van Lymborch, en mensen die het voor het eerst in hun leven zien en bij ons hun ogen uit kijken.

“The personalized attention to each visitor makes it a really pleasant and memorable experience.”

Veel van hen gaan regelmatig naar musea, maar sommigen komen daar zelden en ontdekken bij ons dat een museumbezoek echt ontzettend leuk kan zijn. We zijn er trots op hoe onze vrijwilligers al deze mensen zich welkom laten voelen, en ervoor zorgen dat zij met een tevreden gevoel en volop inspiratie ons museum weer verlaten.

Gebroeders van Lymborch Festival

Festival 'nieuwe stijl'

In 2022 is gekozen om wederom geen Blijde Incomste, maar een festival 'nieuwe stijl' te organiseren. Net als in 2021 werd ingestoken op een ambachtenmarkt als kern van het festival. Rondom deze ambachtenmarkt zijn diverse activiteiten georganiseerd waardoor bezoekers op laagdrempelige manier kennis konden maken met middeleeuwse ambachten – zoals de ambachtsfamilie Maelwael Van

Lymborch die uitvoerden – het werk en leven van de familie van Lymborch en de late middeleeuwen in bredere zin.

Het festival is ook dit jaar gecombineerd met de scholendag. De scholendag trok bijna 600 leerlingen. Het Gebroeders van Lymborch festival trok ongeveer 12.000 bezoekers.

gebroedersvanlymborch.nl

GEBROEDERS VAN LYMBORCH FESTIVAL

Voor jong en oud
Gebroeders van Lymborch Huis
Stevenskerk - Valkhof

Gebroeders Van Lymborch Festival 2022

Het Gebroeders Van Lymborch Festival 2022 bestond in hoofdlijnen uit:

- ❖ Een GvLjr Scholendag in het Valkhofpark en Museum Het Valkhof, De Bastei en het Gebroeders van Lymborch Huis voor basisschoolleerlingen (vrijdag 9 september 2022)
- ❖ Een middeleeuwse ambachtenmarkt met kampement in het Valkhofpark (zaterdag 10 september + zondag 11 september 2022) met opvoeringen van tableaux vivants.
- ❖ Openstellingen en rondleidingen in het Gebroeders van Lymborch Huis.
- ❖ Straattheater en theatrale stadswandelingen vanuit het Gebroeders van Lymborch Huis en in de binnenstad en benedenstad.
- ❖ Middeleeuwse kerkdienst in de Stevenskerk.
- ❖ Een programma met korte lezingen in de Nicolaaskapel.

GvLjr Scholendag

GvLjr is een langlopend project dat is bedoeld om het verhaal van de beroemdste kinderen uit middeleeuws Nijmegen, Gelre, op een aansprekende manier aan kinderen van nu te vertellen. Dit behelst lespakketten, schoolbezoeken, excursieprogramma's en incidentele tussentijdse kinderactiviteiten.

Met bijna 600 leerlingen uit de regio Nijmegen raakte deze educatieve en vermakelijke dag

volledig uitverkocht. Vrijdag 9 september van 8.45 uur tot 15.30 uur werd er een dag vol workshops, spellen en lessen aangeboden in het

Valkhofpark, Museum Het Valkhof, De Bastei en het Gebroeders Van Lymborch Huis.

We ontvingen een dag lang klassen uit het basisonderwijs (middenbouw en bovenbouw) en combineerden lessen over ambacht, kunst en geschiedenis op speelse wijze. Zo maakten de kinderen een leerzame en plezierige tijdreis. Ze leerden over het verrassend cultureel rijke leven in het Gelre van de veertiende eeuw, beoefenden actief middeleeuwse ambachten en kunsten tijdens workshops, bezochten Gelders erfgoed (het

Gebroeders van Lymborch Huis, de Nicolaaskapel, en de Bastei) en leerden meer over de fijne ambachten en middeleeuwse schilderkunst.

Het programma werd voorafgegaan door lesbrieven over het laatmiddeleeuwse tijdvak in het algemeen en de Nijmeegse kunstenaarsfamilie Van Lymborch in het bijzonder die in de klas werden doorgenomen.

Een greep uit de activiteiten op de GvLjr scholendag:

- ❖ Familieatelier Gebroeders van Lymborch Huis: rondleidingen met marskramer Ronaldus Volvuur
- ❖ De Bastei: lessen over verdedigingswerken
- ❖ Museum Het Valkhof schervenworkshop en schildersessies door Diederik Grootjans
- ❖ Jannes de Goochelaar
- ❖ Helma Harteman en Co, middeleeuwse muziek
- ❖ Zwaardvechten met Baroen
- ❖ Tingieten met Albanix Omnia
- ❖ Beenbewerken met Bikkel en Been
- ❖ Pottenbakker Aebele
- ❖ Smederij Kloosterhuis
- ❖ Peter en Ernst Borse, pelgrims en schoenmakers
- ❖ Een nieuw GvL bordspel ontwikkeld door onze eigen vrijwilligers Louis en Odille

Middeleeuwse ambachtenmarkt

Ook dit jaar stond er weer een rijke selectie aan aanbieders die gespecialiseerd zijn in het middeleeuwse ambacht. Zij vertaalden op een interactieve en educatieve wijze het middeleeuwse ambacht naar de doelgroep. We vinden het belangrijk om bezoekers te verleiden met laagdrempelig entertainment en ter plekke te verrassen met een hoog educatief gehalte van ons programma.

Bij de marktkramen konden bezoekers, jong en oud, daarom meemaken, meedoen, mee proeven, voelen, werken en andere zintuigen benutten. Dit gaf een hoge echtheids- en belevingsfactor. Zo konden zij onder anderen meewerken bij de pottenbakker, die enthousiast uitleg gaf over het produceren van middeleeuws aardewerk. Men kon leren hoe je stoffen weeft en over houtbewerking. En uiteraard werd er, in navolging van de familie Maelwael Van Lymborch, ook geschilderd.

Deelnemers aan de ambachtenmarkt waren:

- ❖ Tingieterij, Albanix Omnia
- ❖ Pottenbakker Aebele
- ❖ Smederij Kloosterhuis
- ❖ Peter en Ernst Borse, pelgrims en schoenmakers
- ❖ Naald en kaart
- ❖ Schildersatelier van Dijk
- ❖ Vechtkunst voor kinderen met Baroen
- ❖ Ambachtsateliers, Manus Occupatae
- ❖ Been en houtbewerkers, Bikkel en Been
- ❖ Touwslagersgilde Alkmaar
- ❖ Hein en Marloes, textiel en pijlenmakerij
- ❖ Maud van den Akker, Schildersatelier
- ❖ Jannes de Goochelaar
- ❖ Hofmuziek, Helma Harteman en Co
- ❖ Volksmuziek, Eva en Rijk
- ❖ Hofgezelschap, Woud der Verwachting
- ❖ Schildersatelier, Kennemer kunstgilde
- ❖ Brouwerij Rooi Gebroed
- ❖ Springlevend Verleden

Tableaux vivants

Een belangrijk onderdeel van ons festival is van oudsher de opvoering van de Blijde Incomste. Wegens de beperkingen kon deze in 2021 niet doorgaan. Desondanks wilde onze stichting toch levende miniaturen onderdeel laten zijn van het festival en de rijke kledingcollectie benutten voor dit compactere festival. Dit bleek een groot succes, en daarom is besloten dit in 2022 weer op te voeren. Juist deze *tableaux vivants* bieden op een laagdrempelige manier uitleg over het werk van de gebroeders Van Lymborch en geven ons gelegenheid een breed publiek te laten

kennismaken met het leven van de gebroeders en de personages en tijd die zij afbeeldden.

We hebben een podium ingericht voor het opstellen van de zogeheten *tableaux vivants*, levende schilderijen, in en rond de Barbarossa ruïne. Een verteller bood op levendige wijze uitleg. We voerden de kalenderbladen van januari, april, mei en augustus op. Net als vorig jaar waren de reacties uitermate lovend. Wij beschouwen dit als hervonden kracht van de *tableaux vivants* en zullen die de komende jaren blijven aangrijpen.

Theatrale wandelingen

Middeleeuwse wandeling met Ronaldus Volvuur. Leerzame wandeltocht rondom het Valkhofkwartier begeleid door middeleeuwse marskramer Ronaldus Volvuur en diverse middeleeuwse figuranten. Deelnemers confronteerden wij met mysteries en vragen

over oud Nijmegen en Gelre, middeleeuwse gebruiken en kunst aan de hand van het leven van de gebroeders Van Lymborch. Deze wandeling werd driemaal opgevoerd (tegen betaling).

Beeldimpressie Gebroeders Van Lymborch Festival 2022

Financiën 2022

Een specificatie van opbrengsten en uitgaven staat hieronder weergegeven. Deze is eveneens opgenomen in het financieel jaarverslag 2022, bijlage bij dit inhoudelijke jaarverslag. Het financieel jaarverslag heeft betrekking op Stichting Maelwael Van Lymborch en Stichting Gebroeders van Lymborch Huis.

Alle bedragen x €1,00	Organisatiekosten	Festival	Gebroeders van Lymborch Huis	Totaal
Opbrengsten				
Subsidie Gemeente Nijmegen	-	86.735	18.000	104.735
Subsidie provincie Gelderland	-	-	-	-
Andere subsidies	-	-	-	-
Donaties en sponsoring	7.710		276	7.986
Contributies	4.395	-	-	4.395
Merchandise	-		19.210	19.210
Tickets	-		8.246	8.246
Andere opbrengsten	<u>1.565</u>	<u>2.375</u>	<u>-</u>	<u>3.940</u>
Totaal opbrengsten	13.670	89.110	45.732	148.512
Kosten				
Personele organisatiekosten	23.836			23.836
Programma/festivalcoördinatie		25.906		25.906
Kosten vrijwilligers	6.009			6.009
Huur en andere Huisvestingskosten	7.508		37.746	45.254
Inrichting winkel			4.003	4.003
Inkoop merchandise			6.182	6.182
Afschrijvingskosten			4.529	4.529
Overige exploitatiekosten	1.837		2.955	4.792
Bankkosten	526		213	739
Telefoon- en internetkosten	576		501	1.077
Drukwerk en verzendkosten	1.730		2.458	4.188
Advieskosten	713			713
Productiekosten		24.029		24.029
Deelnemers activiteiten		6.375		6.375
Publiciteitskosten		1.162	1.310	2.472
Verzekeringen en vergunningen	480		1.044	1.524
Huur faciliteiten festival		2.222		2.222
Overige voorzieningen		16.162		16.162
Scholendag	-	-	-	-
Totaal kosten	43.215	75.856	60.941	180.012
Resultaat	-29.545	13.254	-15.209	-31.500